

Moje vezi z Rotovško knjižnico

Moji prvi stiki s predhodnico rotovške knjižnice, ki je opravljala svoje poslanstvo še skozi skoraj vso drugo polovico petdesetih let v pritličnih prostorih vogalnega poslopja med Partizansko cesto in Prešernovo ulico, danes samopostrežna trgovina s prehranskimi izdelki Mercator, Market Pionirka, so se omejevali izključno na njen izložbeni del ob Partizanski cesti. V notranjost tedanje knjižnice nisem, če me spomin ne vara, nikoli stopil, zato pa je bil zame toliko zanimivejši njen izložbeni del. V mojem drugem, tretjem in četrtem razredu osnovne šole (1954–1957), morda je bilo to tudi še prej in tudi kasneje, so kak dan pred 15. aprilom, Dnevom železničarjev, postavili v knjižnično izložbo svoja dva metra dolgo maketo impozantne parne lokomotive ali približno enako dolgo maketo zgoraj bele, spodaj modre garniture motornega vlaka z vsemi detajli vred. Mojim očem ljubša je bila oblikovno bogatejša maketa parne lokomotive, medtem ko mi je bila maketa motorne garniture zaradi čistih linij manj zanimiva.

Drugo dogajanje, ki se mi je globoko vtisnilo v spomin, sega v zadnji dve leti mojega službovanja (2009–2010), ko sem kot kustos za tehniško dediščino iskal knjige s področja zgodovine razvoja fotoaparatorov in njihovega delovanja. Prav izbor knjig iz rotovške knjižnice mi je omogočil, da sem lahko opravil svoje strokovno delo tako, kot ga je bilo treba. Na enem izmed tozadevnih obiskov v rotovski knjižnici sem, stoječ v neposredni bližini pulta za izposajo in vračanje knjig, zaslišal po dolžini delovne dobe rosno mlado knjižničarko, ki je obiskovalca obvestila, da je zanj prišla Kámusova knjiga. Namenoma sem pogledal v tla, da ne bi knjižničarka, vsa vesela, da bo obiskovalec dobil željeno knjigo, videla, milo rečeno osupli izraz na mojem obrazu. Nisem mogel verjeti svojim ušesom. Prepričeval sem se, da se v mojem gimnazijskem in študentskem obdobju, tj. skozi vsa šestdeseta leta, kaj takega ne bi moglo zgoditi. Vsaj takrat so, tako sem si dopovedoval, vsi knjižničarji ali bolje vse knjižničarke vedele, da gre za Camusa (izg. Kamüja), enega največjih francoskih pisateljev. Sčasoma sem se začel spraševati, če ni čas vendarle naredil svojega, kasneje pa preizpraševati svojo vest, če vendarle nisem prestrogo in neživljenjsko ocenil uslužbenke, ki je z veseljem opravljala svoje delo. Večkrat, ko grem mimo rotovške knjižnice ali ko se vzpenjam po stopnicah, da bi prišel v njeno večnamensko dvorano, priplava za menoj glasek, ki napoveduje Kámusu. In takrat se sam pri sebi nasmehnem.

Zadnjih pet let ni zame večjega veselja, kot je obiskovanje bralnega kluba rotovške knjižnice vsak zadnji torek v mesecu. Vanj sem začel zahajati z namenom, da do neke mere nadoknadim izgubljeni čas za branje leposlovne literature, ki so mi ga jemale službene obveznosti in družinsko življenje. Ob samem branju in pripravah, kaj bom povedal o prebrani knjigi na klubskem srečanju, sem prišel do spoznanja, da moraš knjigo prebrati vsaj dvakrat zapored, če hočeš govoriti o njej, in da moraš k temu o njej napisati še svoja razmišljanja, nekaj takega, kot sta esej ali spremna beseda. Prav ob tem opravilu sem spoznal, da sem eden tistih redkih, ki so se jim izpolnila mladostna sanjarjenja. V gimnazijskih letih in še na začetku študentskih je oče začel zame naročati knjižno zbirko 100 romanov, pri kateri so me očarale spremne besede izpod peresa Mojmirja Ocvirka in Dušana Pirjevca. Ob branju njunih besedil sem sanjaril, kako lepo bi bilo, če bi postal pisec spremnih besedil. V nekem smislu mi je Mariborska knjižnica – Knjižnica (in čitalnica) Rotovž – ta mladostna sanjarjenja tudi uresničila. Moje zapise objavlja tako v papirni obliki (notranje knjižnično glasilo Informator) kot elektronsko (na spletni strani za skupini Odrasli in Starejši). Z branjem klubskega izbora sodobnih slovenskih pisateljic in pisateljev srednje in mlajše generacije je začelo pri meni naraščati občudovanje do ustvarjalne moči Mojce Kumerdej, Veronike Simoniti, Aleša Štegra, Mateta Dolenca, Mihe Mazzinija in Marka Sosiča. Ob prevodih tuje literature me je prevzela lepota domačih prevodov. Kot gimnazijcu in tudi še študentu se mi je zdelo, da ga med prevajalci ni čez Herberta Grüna (knjižna zbirka Školjka). V bralnem klubu Knjižnice Rotovž sem na svoje veliko veselje spoznal, da omenjeni prezgodaj umrli slovenski prevajalec ni edini ali eden redkih. O, ne! Ob večerih bralnega kluba, ki sem jih sam zase poimenoval Sveti večeri, sem utrdil svoje prepričanje, da je branje na glas pred nekom drugim (pod)zvrst umetnosti, ki se je ne podaja le na tretjem programu ljubljanskega radija. Usmerjevalka pogovorov bralnega kluba Jasna Mlakar, ki se noče nazivati voditeljica bralnega kluba, nas z branjem določenih odlomkov povede v dogajanje tukaj in zdaj v knjigi, ki jo obdelujemo na bralno klubskem večeru.

Maribor, 16. 9. 2019

Borivoj Breže